

19.04.2006.

Vol.3 , Broj 15.

Ministarstvo poljoprivrede ,
šumarstva i vodoprivrede
Republike Srbije

Izveštaj pripremio : Institut
za primenu nauke u poljo-
privredi

Email:
office@stips.minpolj.sr.gov.yu

telefon:
011-
3616283

15

www.stips.minpolj.sr.gov.yu

nara u Zrenjaninu. Dominantna cena je protekle sedmice iznosila je 230 din/kg. U kategoriji teladi do 160 kg SM rase minimalna cena je postignuta u Pirotu i Vranju i iznosila je 230 i 235 din/kg, dok je maksimalna postignuta u Obrenovcu i S. Mitrovici i iznosila je 270 din/kg. Dominirao je iznos od 270. Posmatrajući ponudu i tražnju konstatujemo da se sada nalazimo u periodu godine kada se trend ponude ustalio dok je tražnja i interesovanje za ovom kategorijom goveda prosečan.

Junad HF rase težine do 300 kg se kao i ranijih nekoliko nedelja prodavala na dve stočne pijace (u Sremskoj Mitrovici) po ceni od 130 din/kg i (Kragujevcu) gde je postignuta cena od 135 din/kg. Ponuda i tražnja je bila na slabom do prosečnom nivou. Junad težine do 300 kg SM beleži dominantnu cenu u iznosu od 150, što je ujedno i maksimalna cena postignuta protekle nedelje. Prodaju ove kategorije goveda smo evidentirali na šest stočnih pijaca. Minimalna cena evidentirana je u Kragujevcu i Nišu i iznosila je 140 dinara. Cene se nisu bitnije menjale na stočnim pijacama gde beležimo prodaju. Prodaju junadi preko 480 kg i u sedmici za nama beležimo na trinaest stočnih pijaca , a cene

su se kretale od minimalnih 130 din/kg u Zrenjaninu i Nišu do 150 din u Novom Sadu. Dominirao je iznos od 140 din/kg. Do promena je došlo u S. Mitrovici i Vranju beležimo pad od 5 din/kg, a u N. Sadu porast za 10 din/kg.

Krave za priplod HF i SM rase beleže prodaju na dve stočne pijace po sledećim cenama: 150 din/kg u S. Mitrovici i 170 din/kg u Obrenovcu. Krave za klanje HF rase su se prodavale na tri stočne pijace po minimalnoj ceni od 70 din/kg u Novom Sadu do maksimalnih, a ujedno i dominantnih 80 din u S. Mitrovici i Zrenjaninu.

Ponuda kao i tražnja krava za klanje SM rase bila je prosečna udo dobre na nekim stočnim pijacama. Prodaju beležimo na dvanaest stočnih pijaca. Cena se kretala od 80 din/kg u Pirotu, 85 u Loznici. U Kraljevu, Nišu, Novom Sadu i Subotici su prodavane po ceni od 90 din/kg. Po ceni od 95 din/kg su prodavane u Obrenovcu-Beogradu. Maksimalna cena postignuta na stočnim pijacama u Čačku, Kragujevcu, Požarevcu, Vranju, Somboru i Sremskoj Mitrovici i iznosila je 100 din/kg. Do pada cene je došlo na pijaci u Kraljevu za 15 din/kg, dok je porast evidentiran na pijaci u Novom Sadu za 10 din/kg.

ŽIVA STOKA

Govedarstvo: Nedeljni pregled		1
Cena prasadi i tovljenika stagnira		2
Cene žive stoke na stočnim pijacama		3
Cene žive stoke u klanicama		4
Cene stoke u EU		5

Cene na tržištu goveda na stočnim pijacama miruju, ponuda i tražnja slaba do prosečna

Zadržan je trend prosečne ponude teladi HF rase do 160 kg. Cene su uglavnom stagnirale i kretale se u intervalu od 200 din/kg u Novom Sadu i Sremskoj Mitrovici do 250 di-

CENA PRASADI I TOVLJENIKA STAGNIRA

Ponuda svinja u protekloj nedelji (10.- 16.04.06.) bila je prosečna. Cena prasadi i tovljenika stagnira.

U protekloj nedelji cena prasadi do 15 kg stagnira na većini pijaca u Srbiji i kreće se od 140 din/kg u Kragujevcu do 200 din/kg u S.Mitrovici. U odnosu na prethodnu nedelju cena prasadi u Smederevu i Zaječaru veća je za 10 din/kg, a na pijaci u Čačku cena prasadi je niža za 10 din/kg. Dominantna cena prasadi do 15 kg u protekloj nedelji bila je 180 din/kg.

Prasad do 25 kg žive mere prodavana su u protekloj nedelji od 130 din/kg u Kragujevcu do 180 din/kg u N.Sadu i S.Mitrovici. U odnosu na prethodnu nedelju na pijaci u Zaječaru i N.Sadu zabeležen je porast cene prasadi za 10 din/kg, a na pijaci u Čačku pad cene prasadi za 10 din/kg. Dominantna cena prasadi do 25 kg u protekloj nedelji bila je 170 din/kg.

Cena tovljenika 80-130 kg na pijaca u Srbiji kreće se od 85 din/kg u

Kragujevcu i Subotici do 100 din/kg u Čačaku, N.Sadu i Zrenjaninu. U odnosu na prethodnu nedelju jedino je na pijaci u N.Sadu povećana cena tovljenika za 10 din/kg, a na ostalim pijacama cena tovljenika je nepromenjena. Dominantna cena tovljenika 80 - 130 kg u protekloj nedelji bila je 90 din/kg.

Tovljenici preko 130 kg prodavani su u protekloj nedelji od 75 din/kg u Kragujevacu do 90 din/kg u Zaječaru i Zrenjaninu. U odnosu na prethodnu nedelju samo je na pijaci u Kragujevcu zabeležen porast cene za 10 din/kg, dok na ostalim pijacama cena tovljenika stagnira. Dominantna cena tovljenika preko 130 kg bila je u protekloj nedelji 80 din/kg.

U odnosu na prethodnu nedelju cena krmača za klanje preko 130 kg je nepromenjena i kreće se od 70 din/kg u Pančevu do 85 din/kg u Zaječaru. Dominantna cena krmača za klanje preko 130 kg bila je u protekloj nedelji 75 din/kg.

VESTI

Više otkupne cene mleka

Od 1. aprila "Imlek" je povećao otkupnu cenu svežeg mleka za više od 10 odsto. Poslednja korekcija otkupnih cena mleka bila je u maju prošle godine, saopšteno je iz tog preduzeća.

Izvor: AGROINFO

Australija: Ovce postale žrtve lupinoze

U Južnoj Australiji 200 ovaca je uginulo u najgoroj zarazi lupinozom u poslednjih 20 godina. Dvanaest farmera je prijavilo uginuće i simptome teških bolova kod preostalih ovaca. Lupinoza je gljivično oboljenje koje se razvija na strnjištima lopine pre svega u iznadprosečnim letima po količini padavina.

Izvor: Poljoprivreda.info

Uređaj za dezinfekciju

Institut tehničkih nauka Srpske akademije nauka i umetnosti u saradnji sa Agronomskim fakultetom u Čačku razvio je elektro-hemijski uređaj za proizvodnju hipohlorita, koji je jedno od najsigurnijih dezifikacionih sredstava.

Korišćenjem ovog sredstva postupak dezinfekcije postaje pogodniji od ostalih postupaka i to podjednako - kako sa aspekta ekonomске isplativosti tako i sa, vrlo značajnog, ekološkog aspekta.

Prednosti korišćenja ovog uređaja u dobijanju dezifikacionog sredstva hipohlorita su veoma velike, a najvažnije - što je dobijeno sredstvo netoksično za životnu okolinu i, ujedno, potpuno bezopasno za zdravlje čoveka. Uz to, dezinfekciono sredstvo u ovom uređaju dobija se na mestu upotrebe, iz obične kuhinjske soli i pitke vode, uz zanemarljivo malu potrošnju električne energije. Rukovanje ovim uređajem je jednostavno i ne zahteva posebnu osposobljenost radnika, a uređaj je lak i može se prenositi prema potrebi na drugo mesto.

Nastavak na str.6

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 10.-16.04.2006. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija												Vojvodina			
			BEOGRAD Obrnovac	CRAK Obrenovac	KRAGUJEVAC	PIROT	ZAJECAR	Smederevo	Novi Sad	Pancevo	Sombor	Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	Dominantna cena SRBIJA	Dominantna cena CENTRALNA SRBIJA	Vojvodina cena DOMINANTNA SRBIJA	
Dvinke	sve	150 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130 --	130	130	130	
Jagnjad	sve	230 --	180 --	170 --	200 --	190 --	210 --	200 --	200 --	200 --	200 --	200 --	200 --	200 --	200	200	200	
Jarići	sve	160 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140 --	140	140	140	
Junad	do 300 kg	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	HL --	150	150	150
Junad	do 300 kg	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	SM --	140	140	145
Junad	>480 kg	sve	140 --	145 --	135 --	140 --	140 --	140 --	140 --	145 --	140 --	145 --	140 --	145 --	135 --	130	140	145
Koze	sve	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80 --	80	80	80
Krave za klanje			HL --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	80	80	80
Krave za klanje			SM --	95 --	100 --	90 --	85 --	90 --	80 --	75 --	80 --	75 --	80 --	70 --	70 --	80	80	80
Krmаче za klanje	>130 kg	sve	--	80 --	75 --	80 --	80 --	80 --	80 --	85 --	85 --	85 --	85 --	70 --	70 --	75	80	70
Ovca	sve	120 --	130 --	110 --	100 --	110 --	100 --	110 --	90 --	100 --	95 --	90 --	90 --	90 --	90 --	90	90	90
Ovnovi za priplod	sve	150 --	120 --	120 --	160 --	160 --	160 --	160 --	120 --	120 --	120 --	120 --	120 --	120 --	120 --	120	120	120
Prasad do 15 kg	sve	--	160 --	140 --	150 --	170 --	170 --	170 --	180 --	180 --	190 --	180 --	170 --	170 --	180 --	170	170	180
Prasad do 25 kg	sve	--	150 --	130 --	140 --	170 --	170 --	170 --	170 --	170 --	180 --	170 --	160 --	160 --	160 --	170	170	180
Priplodne junice	sve	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Priplodne krave	HL --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Priplodne krave	SM --	170 --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	150	160	150
Šilježad	sve	160 --	--	140 --	140 --	160 --	150 --	150 --	150 --	150 --	150 --	150 --	150 --	150 --	150 --	150	160	150
Telad	80-160 kg	HL --	230 --	--	230 --	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	250	230	200
Telad	80-160 kg	SM --	270 --	260 --	250 --	260 --	270 --	240 --	230 --	235 --	240 --	250 --	250 --	260 --	270 --	270	270	250
Tovđenici	80-130 kg	sve	--	100 --	85 --	85 --	75 --	80 --	80 --	90 --	95 --	95 --	95 --	100 --	90 --	90	90	100
Tovđenici	>130 kg	sve	--	85 --	85 --	85 --	75 --	80 --	80 --	85 --	90 --	90 --	90 --	80 --	80 --	80	85	80

Cene žive stoke - klanice pijace u Srbiji za period 10.-16.04.2006. godine

Proizvod	(grad)	(okrug)														
		Bikovi/>500kg/HF	Bikovi/>500kg/SM	Jagnjad	Jarad	Junad/350-480	Junice	Koze	Krave za klanje	Ovce	Prasad/<25kg	Telad/80-160kg/SM	Točijenici I klasa/90-120kg	Točijenici II klasa/90-120kg	Točijenici >120kg	Šljiježad
Zapadno-bački		—	—	—	—	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135
Zlatiborski		—	—	—	—	135	140	130	135	—	—	—	—	150	150	140
Moravički		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170
Šumadijski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pomoravski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sremski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaječarski i Borški		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Srednje-banatski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Severno-bački		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raški		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podunavski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nišavski, Toplički i Pirotski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Macvanjski i Kolubarski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juzno-banatski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juzno-bački		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Čajanički i Jablanički		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Beograd		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Branicevski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jablanica		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podunavski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pirotski, Toplički i		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Severno-bački		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rasinski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Severno-bački		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šećarski i Borški		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zajecarski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šumadijski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pomoravski		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

COMMISSION EUROPÉENNE

Direction générale de l'Agriculture

D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZAKLANJE U EU

CENE NA TRŽIŠTU

ZEMLJE ČLANICE

PRIJ DE MARCHE - ETATS MEMBRES
MARKET PRICES - MEMBER STATES

Datum
od:
03.04.06
do:
10.04.06

(EURO/100kg PCDW)	BE	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednje			
Junad U2	325,43	289,99	335,13	340,91	394,84	362,83	380,00	294,46	417,66		347,40		335,77	330,49	240,81	357,60	291,49	273,79		292,36	287,20	352,67	-3,96						
Junad U3	296,37	290,87	334,86	338,54	389,11	359,96	365,00	296,66	405,90		335,26		325,14	329,60	247,25	359,90	294,62	259,41		292,58	283,32	358,47	-2,37						
Junad R2	284,22	278,63	314,49	334,30	385,33	403,10	355,00	289,01	366,10		156,04	231,31	320,90	299,22	322,68	240,02	354,20	288,88	259,19	299,02	270,31	274,76	341,61	-6,07					
Junad R3	261,29	270,29	316,90	328,66	382,05	332,84	348,00	291,45	368,33		165,42	229,60	323,89	347,78	297,60	323,88	242,37	354,60	290,74	264,50	294,67	274,04	276,21	326,58	-3,50				
Junad O2	251,41	251,88	299,22	292,77	186,69	371,66	289,77	300,00	280,45	317,59	328,13	170,80	235,36	254,13	347,78	270,52	300,60	239,58	333,80	283,94	250,49	254,43	260,38	252,93	279,71	-1,86			
Junad O3	236,78	253,64	289,30	292,44	168,41	359,67	317,08	294,00	280,85	319,56	328,13	165,51	236,42	293,22	239,28	347,78	274,59	300,01	239,65	332,80	284,17	259,55	263,64	263,37	255,13	287,80	-3,86		
Junad	288,82	277,00	299,98	320,31	185,69	378,96	348,70	348,69	290,55	392,51	328,13	167,64	235,17	335,16	249,43	347,78	293,03	325,52	240,91	349,67	290,85	261,71	259,46	266,46	267,38	334,80	-3,65		
Bikovi R3	264,19	294,97		270,00	265,99		238,13		267,89	237,23		282,77		267,89	237,23	282,77		267,89	237,23	282,77		263,80		269,22	269,22	0,67			
Bikovi	264,19	294,97		270,00	265,99		238,13		267,89	237,23		282,77		267,89	237,23	282,77		267,89	237,23	282,77		263,80		269,22	269,22	0,67			
Goveda U2																													
Goveda U3																													
Goveda U4																													
Goveda R3																													
Goveda R4																													
Goveda O3																													
Goveda O4																													
Goveda	289,49	274,64		312,04	285,09		305,04		315,01																				
Krave R2	262,36																												
Krave R3	263,04	203,51	271,34	256,31		176,00	189,02	337,00	255,06	236,50		290,57		260,05	241,47	196,20	192,40	159,99	190,93		247,58	217,88	277,05	-0,66					
Krave R4	201,02	284,24	258,51		240,17	321,00	255,64		135,43	174,30	253,20	167,83		259,32	241,10	194,00	127,74	184,66		231,78	219,40	246,35	-1,38						
Krave Q2	238,12	180,86	214,26	233,30	174,16	165,29	167,41	270,00	231,52	211,08		133,34	172,84	254,11	180,71	237,79	214,90	181,97	195,10	148,44	177,64	209,80	236,37	196,98	219,82	-1,15			
Krave Q3	231,01	174,53	239,32	241,45	171,22	162,09	168,62	275,00	245,32	223,63		133,23	170,02	180,22	251,86	223,56	193,48	246,91	218,09	187,75	194,90	146,01	165,07	187,88	239,79	193,85	240,00	-1,19	
Krave Q4	220,11	171,99	240,93	246,57	163,81	149,63	133,97	266,00	248,12		134,71	188,42	203,13	132,62	172,08	232,50	156,39	211,10	198,54	168,50	173,80	116,47	138,33	155,06	189,10	148,34	221,19	-0,36	
Krave P2	192,30	150,71	175,80	182,16	153,71	128,76	137,30	231,00	194,71	188,42		201,79	203,13	136,43	171,29	244,90	166,60	228,70	205,89	173,66	106,06	129,61	153,76	215,99	172,12	217,18	-0,47		
Krave P3	186,63	142,75	204,08	200,30	155,05	104,00	146,19	256,00	236,56	201,79		190,90	314,58	241,84	278,11	206,86	266,82	192,49	272,01	288,18									
Krave	228,15	186,18	209,65	233,67	161,71	153,75	164,19	281,61	236,48	204,75	203,13	134,23	172,36	261,87	169,74	212,91	242,45	226,03	188,01	178,74	148,10	174,34	160,96	220,56	185,24	231,42	-0,63		
Junice U2	325,50	216,65	310,07		349,76	401,00	292,61	420,02		347,30		311,20		287,72	175,82	339,30	214,47		306,59	293,73	370,66								
Junice U3	307,50	214,02	334,86	299,87	349,13	396,00	294,76	412,81		379,25	310,18	348,00	284,91	411,19	179,49	330,60	271,71	193,07	327,60	190,82		288,77	297,18	363,53	-2,13				
Junice R2	265,50	211,88	289,17	296,56																									
Junice R3	252,50	219,46	311,94	289,01	368,29	337,65	349,00	287,98	411,34		190,90	314,58		241,84	278,11	206,86													
Junice R4	209,99	306,32	278,92		277,92	327,00	289,23				194,90	200,89		267,07	202,24	258,67													
Junice Q2	193,23	253,39	234,59	198,83	363,50	294,95	276,00	275,51	246,57		144,53	178,00	261,00	187,74	247,70	192,53	334,30	245,21	181,35	231,23	244,48	253,88	243,39	-1,34					
Junice Q3	194,71	269,33	242,71		323,67	291,73	291,00	281,56	247,80		256,94	166,57	186,17	251,96	183,96	244,78	202,18	259,25	179,70	230,54	250,24	272,85	251,19	-0,09					
Junice Q4	184,08	269,07	243,78		243,38	284,00	281,83				256,94	166,83	199,25	181,56	235,57	204,76		178,25	198,84	248,86	273,28	267,23	-0,52						
Junice	291,35	209,28	265,37	271,23	198,83	356,77	331,91	285,64	403,04		155,26	183,97	308,22	185,73	311,20	241,84	274,98	202,39	337,52	264,90	192,43	222,25	255,61	280,07	307,55	-2,05			
Poličke	251,69	231,56	259,83	278,53	177,89	340,14	315,80	310,00	276,22	362,71	256,51	152,69	206,91	239,18	190,86	292,16	248,29	283,52	211,85	313,03	245,54	201,72	219,72	247,74	271,23	291,04	-1,89		
Promena poslednje nedelje	1,11	1,12	2,17	-4,06	-1,80	1,87	-0,84	0,07	1,11	-7,70	-0,03	-4,69	7,45	0,81	2,76	-0,83	-3,67	-3,04	1,00	-4,53	4,11	-1,94	0,78	-0,06	-1,89				

Uređaj za dezinfekciju

Uređaj Hipogen (slika 1) već je u upotrebi za dezinfekciju vode za piće u bunarima, za dezinfekciju vode za kupanje u bazonima, kao i u pogonima prehrambene industrije. Upotrebo ovog sredstva dokazano je da se obezbeđuje potreban bakteriološki kvalitet vode. S obzirom na značaj mleka i mlečnih proizvoda kao biološki vrednih životnih namirnica, poseban značaj posvećen je upotrebi ovog uređaja u uspostavljanju odgovarajućeg kvaliteta ovih namirnica. To posebno dolazi do izražaja ako se uzme u obzir činjenica da zemlje EU značajnu pažnju poklanjaju kvalitetu mleka i mlečnih proizvoda i za njih imaju jedinstven standard.

Eksperimentalna ispitivanja primene ovog uređaja od strane stručnjaka Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu (vršena na farmi u Dobanovcima), potvrdila su da na kvalitet mleka i mlečnih proizvoda značajno utiče hrana, zdrava voda, zdravstveno stanje krava, kao i tehnologija i higijena u procesima prerade mleka. U procesu podizanja kvaliteta mleka i mlečnih proizvoda uređaj za proizvodnju hipohlorita, Hipogen - osnovno sredstvo za dezinfekciju na farmama i poljoprivrednim gazdinstvima ima značajnu ulogu. Posle jednogodišnje primene programa dezinfekcije ustanovljeno je znatno smanjenje pojava mastitisa krava (upale vimena). Broj bakteriološki pozitivnih krava na streptokoke i stafilokoke se drastično smanjio.

Pranje i dezinfekcija u operacijama muže i prerade mleka može se uspešno izvršiti u kofu uređaja zapremine 10 litara, tako što se rastvori 250 grama kuhinjske soli u vodi, a rukovanje sa njim je veoma jednostavno. Uređaj se uključi u trajanju od 10-12 h (u toku noći), a ovako dobijeni rastvor hipohlorita koristi se za dezinfekciju vimena, muznih šolja, creva, posude za prihvatanje mleka, kao i ruku muzača. Kada se mleko luči u vime, ono je sterilno. Pre izlaska iz vimena ono se inficira bakterijama koje ulaze u vime kroz sisni kanal (slika 2). Ako se radi o upali kravljeg vimena (mastitis) dolazi do jake zaraze mleka bakterijama, tako da mleko može biti nezdravo za ljudsku upotrebu. Stepen infekcije i sastav bakterijske populacije zavisi od čistoće u kojoj krave žive, kao i od čistoće površina sa kojima

mleko dolazi u dodir (vedro ili oprema za mužu, sito ili cediljka, kante za transport mleka, tankovi i mešalice). Kada se krave muzu ručno, zagađenje u velikoj meri zavisi od čistoće muzača, njegove spretnosti i načina kako se sa kravom postupa, ali i kod ručne i kod mašinske muže može doći do velikog zagađenja mleka ako se ne pridržava propisana higijena. Osnovna preporuka je: higijena i dezinfekcija vimena, ruku, muznog uređaja, armatura i posuda u kojima se skladišti mleko, kao i održavanje u skladišnim posudama na 4°C (posebno u letnjim mesecima). U masovnoj proizvodnji mleka i mlečnih proizvoda rizikuje se velika šteta i gubitak novca, jer jedna greška u pranju može izazvati zagađenje velikih količina mleka i trovanje stanovništva. Jasno je da je mnogo bolje odgovarajućim postupkom pranja i dezinfekcije spričiti da do ovih gubitaka uopšte i dođe.

Da bi se održao odgovarajući kvalitet mleka potrebno je pridržavati se tehnoloških uslova pranja i dezinfekcije, kao i praćenje i održavanje zdravlja krava. Dosadašnja ispitivanja pokazala su da je moguće u znatnoj meri suzbiti mastitis kod krava, ako se održava higijena muže i higijena staja. Pored gubitka u proizvodnji mleka, lošijeg kvaliteta mleka, otežava se prerada mleka i ugrožava zdravlje ljudi.

Lidija Rafailović, Agronomski fakultet, Čačak

Izvor: www.stocarstvo.com

Slika 1. Shema uređaja za proizvodnju aktivnog hlor - hipohlorita iz slane vode (HIPOGEN)

Uputstvo za upotrebu uređaja

1. Napuniti kofu vodom
2. Sipati 200 g soli
3. Dobro izmešati
4. Postaviti uređaj na kofu
5. Uključiti uređaj
6. Posle 5 časova rada isključiti uređaj
7. Ukloniti kofu sa „tečnim hlorom“
8. Isprati elektrolizer vodom

Slika 2.
Karakteristična
mesta sakupljanja
mlečnih
masnoča -
bakterija (*) u
muznim uređajima

